

**Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi**

Departament Rynków Rolnych i Transformacji
Energetycznej Obszarów Wiejskich

Metodologia zbierania danych rynkowych w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej

RYNEK ZBÓŻ – ZAKUP ZBÓŻ

Opracowała:
Magdalena Olechowicz
Tel. (022) 623-16-34
e-mail: magdalena.olechowicz@minrol.gov.pl

Warszawa – 2023

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Zakup ziarna zbóż	4
1. Obowiązek przekazywania danych rynkowych	4
2. Zakres przekazywania danych rynkowych	4
3. Zakres towarów, dla którego prowadzone są notowania	4
4. Obliczanie ceny zakupu	5
5. Rejestrowanie wielkości obrotu	5
6. Informacje szczegółowe	5
7. Częstotliwość i terminy przekazywania danych rynkowych	5
8. Wymagania stawiane oprogramowaniu wyliczającemu cenę zakupu	6
III. Kontrole i archiwizowanie dokumentów	6
IV. PRZEPISY	6

I. Wstęp

1. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) w ramach **Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR)** prowadzi rolnicze badania rynkowe. Sposób ich prowadzenia polegający na zbieraniu i opracowywaniu informacji o poziomie cen i wielkości obrotów artykułami rolno-spożywczymi, został szczegółowo określony w:
 - a) **ustawie z dnia 30 lipca 2015 r. o rolniczych badaniach rynkowych** (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 1160),
 - b) **rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2021 r. w sprawie zbieranych danych rynkowych** (Dz.U. z 2021 r. poz. 589 z późn. zm.).
2. Zakres oraz częstotliwość prowadzonych kontroli danych rynkowych przekazywanych przez przedsiębiorców, określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie kontroli prawidłowości przekazywania danych rynkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1506).
3. Akty prawne regulujące kwestie badań rynkowych na rynku zbóż zostały załączone do niniejszej metodologii.
4. Zbieranie danych rynkowych o poziomie cen i wielkości obrotów artykułów jest realizowane jako badanie reprezentatywne.
5. **Na podstawie art. 4 ww. ustawy, przedsiębiorcy, którzy zostali zawiadomieni przez Ministra właściwego ds. rynków rolnych są zobowiązani do nieodpłatnego przekazywania danych rynkowych.**
6. Na rynku zbóż badaniami są objęte:
 - zakup ziarna zbóż;
 - zakup ziarna zbóż ekologicznych;
 - sprzedaż produktów przemiału zbóż (mąki i otręby);
 - zakup mąk.
7. **Kontrola prawidłowości przekazywania danych rynkowych obejmuje wyłącznie zakup ziarna zbóż.**

II. Zakup ziarna zbóż

1. Obowiązek przekazywania danych rynkowych.

Zgodnie z § 13 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2021r. w sprawie zbieranych danych rynkowych obowiązkowi rejestracji danych rynkowych w obszarze zakupu ziarna zbóż podlega przedsiębiorca, który:

- a) w okresie od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca zakupił łącznie co najmniej 1000 ton ziarna zbóż,
- b) produkuje, kupuje lub sprzedaje mąkę, otręby lub śruty z ziarna zbóż.

Obowiązkowi przekazywania danych rynkowych podlega ww. przedsiębiorca, który otrzyma od ministra właściwego ds. rynków rolnych zawiadomienie o nałożeniu obowiązku raportowania danych rynkowych.

2. Zakres przekazywania danych rynkowych.

Dane rynkowe są zbierane w zakresie:

- a) poziomu ceny zakupu (wyrażonej w zł/tonę);
- b) wielkości obrotu (wyrażonej w tonach);
- c) informacji szczegółowych wykorzystywanych do dokładnego określenia poszczególnych gatunków zbóż.

3. Zakres towarów, dla którego prowadzone są notowania.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2021r. w sprawie zbieranych danych rynkowych, raportowaniu podlegają zboża, których ziarno powinno być zdrowe, czyste, dojrzałe, dobrze wykształcone, o swoistej barwie, bez obcych zapachów lub zapachów wskazujących na zepsucie, wolne od żywych owadów (Insecta) i roztoczy (Acarina), dla których jest ustalana cena zakupu:

- 1) jęczmień;
- 2) kukurydza;
- 3) owies;
- 4) pszenica;
- 5) pszenżyto;
- 6) żyto.

4. Obliczanie ceny zakupu

Cena zakupu (bez podatku VAT) - stanowi średnią cenę, którą nabywca ziarna zbóż płaci dostawcy, uwzględniającą zastosowane do ceny produktu dodatki/premie lub potrącenia (z wyjątkiem kosztów transportu, składowania, palet oraz ubezpieczenia), obliczoną jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości ziarna zbóż zakupionych w okresie zbierania danych rynkowych, wyrażoną w złotych za tonę poszczególnych gatunków zbóż.

Ww. cena zakupu powinna być wyliczona wg następującego wzoru:

$$C = \frac{W}{I}$$

gdzie:

C - średnia cena netto (bez podatku VAT) zakupu ziarna zbóż wyrażona w zł (dwa miejsca po przecinku) za 1 tonę ziarna zbóż, w okresie sprawozdawczym;

W - wartość netto wynikająca z faktur zakupionego ziarna zbóż - wyrażona w zł,

I - ilość zakupionego ziarna zbóż w okresie sprawozdawczym - wyrażona w tonach.

UWAGA! W przypadku ceny zakupu ziarna zbóż z krajów UE lub spoza UE dopuszcza się podawanie przez przedsiębiorców w formularzu waluty EUR lub USD.

5. Rejestrowanie wielkości obrotu

Wielkość obrotu stanowi liczba ton poszczególnych gatunków zbóż zakupionych przez przedsiębiorcę w okresie sprawozdawczym.

6. Informacje szczegółowe

Do informacji szczegółowych w przypadku zakupu ziarna zbóż należą:

- a) rodzaj ziarna: konsumpcyjne, paszowe, browarniane;
- b) przeznaczenie: młynarskie, paszowe, handel, słodowanie;
- c) kraj pochodzenia: kraj, UE, import (import – kraje spoza UE);
- d) rok zbioru – pole nieobowiązkowe!

7. Częstotliwość i terminy przekazywania danych rynkowych

Rejestrowanie cen i wielkości obrotów dotyczy okresu sprawozdawczego, który dla rynku zbóż określono jako jeden tydzień, liczony od poniedziałku do niedzieli.

Dane rynkowe powinny być wysyłane w takim czasie, aby wpłynęły do Ministerstwa najpóźniej do wtorku do godz. 12.00, po upływie okresu sprawozdawczego.

8. Wymagania stawiane oprogramowaniu wyliczającemu cenę zakupu.

Wyliczanie ceny zakupu zbóż powinno być wykonywane za pomocą programów komputerowych.

Oprogramowanie służące wyliczaniu cen powinno umożliwiać szybki dostęp do pełnego wykazu faktur zapłaty za ziarno zbóż.

III. Kontrole i archiwizowanie dokumentów

1. Zgodnie z prawem wspólnotowym władze każdego państwa członkowskiego UE są zobligowane do zapewnienia prawidłowej, zgodnej z przepisami wspólnotowymi, jednolitej rejestracji cen z rynku zbóż. Służyc mają temu kontrole raportowania cen, które w Polsce zgodnie z obowiązującymi przepisami będą wykonywane przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych z częstotliwością raz na 3 lata.
2. Celem sprawnego i właściwego wykonania kontroli, wymagane jest archiwizowanie następujących dokumentów:
 - a) wydruku komputerowego wyliczania cen oraz pozostałych danych rynkowych zarówno dotyczących obszaru zakupu jak i sprzedaży – przez okres minimum 2 lat,
 - b) wszystkich pozostałych dokumentów wymaganych zarówno na mocy Ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych jak i dokumentów księgowo-finansowych – przez okres zgodny z wymogami właściwego prawa.

IV. PRZEPISY

A. Akty prawne krajowe:

1. *Ustawa z dnia 30 marca 2001 o rolniczych badaniach rynkowych* (Dz.U. 2015, poz. 1160) – tekst jednolity.
2. *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2021r. w sprawie zbieranych danych rynkowych* (Dz.U. z 2021 r. poz. 589 z późn. zm),
3. *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie kontroli prawidłowości przekazywania danych rynkowych* (Dz.U. z 2022 r. poz. 1506).

B. Akty prawne wspólnotowe:

1. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, z późn. zm.),

3. ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2017/1185 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 i (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do przekazywanych Komisji powiadomień o informacjach i dokumentach oraz zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia Komisji.